

prof. Ing. PAVEL VALÍČEK, DrSc., a kol.

Užitkové rostliny tropů a subtropů

Academia Praha 2002,
2. upravené a doplněné vydání

Výběr výrazů.

A

acerola jihoamerický keř *Malpighia glabra* s plody nazývanými „barbadoské třešně“

afromom náhražka pravého kardamomu

agara vysoký strom z lesů Malajsie a Austrálie, *Galbulimima belgraveana*

ahuehuete tisovec, s. 425

aka subtropický keř, *Acca sellowiana*

alemou *Citrus macrophylla* rostoucí na Filipínách

alfisoly sorpčně nasycené lesní půdy, s. 26

algarobillo tříslovinami bohaté lusky chilské dřeviny *Caesalpinia brevifolia*, s. 377

algarrobo mohutný strom tropické Ameriky, *Samanea saman*

algamin posilující přípravek z řasy *Chlorella*

alkanin červené barvivo z kamejníku, *Alkanna tinctoria*

anabasin alkaloid z anabasi bezlisté, *Anabasis aphylla*

anadomikan odrůda pomerančů, též **iyomikan**, *Citrus iyo*

andiroba jihoamerický strom karapa guayanská

annata barvivo z oreláníku barvířského

Antidesma rod dřevin z čeledi *Euphorbiaceae* (pryšcovité), s. 143

aquolly lužní půdy, s. 27

araguaneyuote okrasný trubačovitý strom *Tabebuia rosea*, též **poui**, s. 299

arariin tanin obsažený v léčivé bylině *Phyllanthus niruri*, s. 294

arboloco jihoamerický strom, *Montanoa quadrangularis*, s. 407

Ardisia rod tropických dřevin z čeledi *Myrsinaceae*, s. 144

arecaidin a **arecolin** alkaloidy v arekové palmě, s. 302
areriba pokrm z listů a kůry stromu agara s halucinogenními účinky, s. 307
aridisol půdy aridních oblastí, s.26
arracacha indiánský název kulturní rostliny arakača, s. 101
artemisinin antimalarikum v pelyňku, s. 273
arturmeron složka kurkumové silice, s. 233
asahikan odrůda grapefruitů
aspalathin látka s mírně zklidňujícím účinkem v *čajovníkovci kapském*, s. 260
Atalantia rod ovocných stromů blízce příbuzných rodu *Citrus*, s. 145
azafrin žluté barvivo užívané k barvení rýže nebo manioku z *Escobedia curialis*
azuca-cá indiánský název listů stevie, „**sladká tráva**“, s. 114

B

bamija ibišek jedlý, též **gombo** nebo **okra**, *Abelmoschus esculentus*
Barhee odrůda datlovníku, s. 183
Basella rod tropických popínavých bylin z čeledi *Basellaceae*
bassine vlákno z řapíků palmy palmyry, známé též jako „**borassus piassava**“, s. 323
basul jihoamerický strom *Erythrina edulis*
batai obchodní název stromu *Paraserianthes falcataria*
bayberry vosk z plodů voskovníku, též **laurel**, *Myrica cerifera*
Beauty odrůda mandarinek tanžerina, s. 157
belamcandin glykosid v belamkandě čínské, s. 275
Benik guatemalská odrůda avokáda, s. 182
biloto *Citrus montana*
bisabol droga z myrhovníku *Commiphora erythraea*
bolekhena brazilský název byliny „listy anděla smrti“, *Justicia pectoralis* var. *stenophylla*, s. 309
bom pasta z guaranových oříšků, též „**poca**“, užívá se k přípravě nápoje podobného kávě
borrerin a **borreverin** alkaloidy v keři *Borreria verticillata*, s. 276
breadfruit nebo **bredfrut** indomalajský chlebovník, *Artocarpus altilis*
bruceantin a **brusatol** kvassinoidy v keři *Brucea javanica*, s. 276
bulu rýže druh indonéské rýže, s. 84
burozem typ půdy v keřových savanách, s. 23
bushukan *Citrus ujukitsu*

C

- caapi** halucinogenní nápoj z liány *Banisteriopsis caapi*, též „yagé“ nebo „ayahuasca“
- caatingas** brazilské sucholesy, s. 413
- cadi** ekvádorská arekovitá palma, *Phytelephas macrocarpa*
- cachibou** vonná pryskyřice březule balzámové, též „chibou“
- caimito** středoamerický zapotovitý strom, též „zlatolist“, *Chrysophyllum cainito*
- camotillo** druh jamu pěstovaného v Mexiku a Panamě, *Dioscorea macrostachya*, s. 104
- canavalin** látka ze semen kanaválie, *Canavalia ensiformis*
- candelilla** vosk z mexické pryšcovité rostliny *Euphorbia antisiphilitica*, s. 385
- caranday** vosk z arekovité palmy *Copernicia alba* rostoucí v Gran Chacu, s. 384
- Carissa** rod tropických toješťovitých dřevin, s. 151
- carthamin** žluté až červené barvivo ve světlici barvířské, s. 124
- casabana** oranžově žluté bobule brazilských bylin *Sicana odorifera* a *sphaerica*
- cascarillin** hořčina obsažená v kůře krotonu, s. 281
- casimirin** alkaloid z plodů bílé sapoty, s. 152
- cathin** nebo **cathinon** účinné látky v katě jedlé, *Catha edulis*, s. 305
též **D-norpseudoefedrin**
- cefelin** alkaloid v hlavěnce, s. 279
- ceja** jihoamerické subalpínské lesy, s. 44
- citronellal** složka silice sečuánského pepře, s. 248
- citronello** složka silice obsažené v listech stromu *Corymbia citriodora*, s. 252
- colanin** glykosid obsažený v kole, s. 265
- conessin** alkaloid keře *Holarrhena curtisii*, s. 287
- convolvulin** glykoretin v pryskyřici hlíz povíjnice, s. 288
- coquirana** žvýkací guma z latexu amazonského stromu *Ecclinusa balata*
- coquitos** domorodý název jedlých semen palmy *Jubalea chilensis*
- corozo** trnitá arekovitá palma, s. 137
- Costata** odrůda tomelu japonského, s. 161 (popisek k obrázku 159)
- Criollo** odrůda kakaovníku, s. 268
- Couepia** rod jihoamerických ovocných stromů z čeledi *Chrysobalanaceae*, s. 160
- crotin** toxalbumin obsažený v krotonu počistivém, *Croton tiglium*, s. 281
- cuauchichic** mexický stálezelený keř, *Garrya laurifolia*, s. 285
- cubé** kořen amazonského keře *Lonchocarpus utilis*
- curkumin** hlavní složka kurkumové olejopryskyřice, s. 234
- cusparein** alkaloid v angostuře trojlisté, s. 273

Č

čandu opium upravené ke kouření, s. 312

čaokan *Citrus tankan*

čaulmúgra i **chaulmoogra** stálezelný strom rodu *Taraktogenos*, s. 299

čočo čajot

D

daenkan *Citrus oblonga*

daidaimikan *Citrus natsudaidai*

damianin hořčina v damiáně, s. 300

Dancy odrůda mandarinek tanžerina, s. 157

Deglet Noor odrůda datlovníku, s. 183

Deinbolia rod afrických ovocných stromů z čeledi mýdelníkovitých, s. 160

Deliciosus odrůda tomelu japonského, s. 161 (popisek k obrázku 159)

Desmoncus rod jihoamerických ovocných lián z čeledi arekovitých, s. 160

Dickinson odrůda avokáda, s. 181 (popisek obrázku 191)

Digitaria rod obilovin, rosička, s. 79

diosgenin látka obsažená v hlízách jamu užívaná k přípravě steroidních drog, s. 104 (steroidní sapogenin, s. 281)

djelutong žvýkáci guma z latexu stromu *Dyera costulata*, též „**jelutong**“

Dracontomelon rod ledvinovnickovitých stromů z jv. Asie, s. 162

duboisie australský lilkovitý keř, *Duboisia*, s. 281

duma arekovitá palma rodu *Hyphaene*

Duncan odrůda grapefruitů, s. 157

Dura hybrid palmy olejné, s. 126

duripan půdní horizont silně zcementovaný kyselinou křemičitou, s. 25

Dwarf odrůda banánovníku, s. 176

džambiri *Citrus jambhiri*, též „**rough lemon**“

E

ecliptin alkaloid obsažený v bylině *Eclipta alba*, s. 282

Effendi odrůda mandarinek středozezemních, s. 156

elemicin součást muškátové silice, s. 238

Eleusine rod obilovin, kalužnice, s. 81

entisol půdní typ, s. 25

ergin a **isoergin** alkaloidy v povíjnici fialové, s. 308

eseramin alkaloid v puchýřnatci jedovatém (kalabarských bobech), s. 294

eté jihoamerické nezaplavované plochy s deštným lesem, též „**terra firme**“

Euterpe rod tropických ovocných stromů, s. 164

Extrema odrůda mangovníku indického, s. 173 (popis k obrázku 177)

F

Faba bona bob obecný, s. 91

fenchon nahořklá látka v silici fenyklu obecného

ferrody železité podzoly, s. 28

fleše nejmladší části čajovníkových větviček, s. 261

Foster odrůda grapefruitů, s. 157

fragiorthody podzoly s trvdým fragipanem, s. 28

frijol rojo jerlín, s. 315

Fuerte odrůda avokáda, s. 181 (popisek obrázku 191)

fynbos vegetační formace kapské oblasti tvořená nízkými keřovitými dřevinami

G

gelsemidin alkaloid v keři *Gelsemium elegans*, s. 285

geneserin alkaloid v puchýřnatci jedovatém (kalabarských bobech), s. 294

Genipa rod tropických ovocných sromů, s. 167

geraniin tanin obsažený v léčivé bylině *Phyllanthus niruri*, s. 294

ghatti guma indického stromu *Anogeissus latifolia*

Giant odrůda banánovníku, s. 176

girimikan *Citrus tardiva*

glauvin alkaloid v rohatci žlutém, s. 308

Gnetum rod tropických lián, s. 167

gubernadora kacíbovitý keř rostoucí v aridních oblastech Mexika a USA, *Larrea tridentata*, též **creosote bush**, s. 407

gomen silice z listů kajeputu *Melaleuca quinquenervia*, s. 292 (též **niaouli**)

Green odrůda avokáda, s. 181 (popisek obrázku 191)

grumusoly starší název vertisolů, s. 26

guaien složka silice z pačule, s. 257

guajacol olejovitá kapalina v guajakové pryskyřici, s. 286

guajakol a **guajal** seskviterpenoidy v guajakové silici, s. 286

guanacaste mohutný strom rostoucí v tropické Americe, *Enterolobium cyclocarpum*, s. 405

Gynura rozsáhlý rod vytrvalých bylin a keřů z čeledi hvězdicovitých

H

Hachiya odrůda tomelu japonského, s. 161 (popisek k obrázku 159)

Halawy odrůda datlovníku, s. 183

Hamlin odrůda pomerančů, s. 156

Hamziti smyrenská odrůda smokvoně, s. 166
happalam sušený plod džekfrutu (též **papad**), *Artocarpus heterophyllus*, s. 144
harpagosid a **harpagit** estery kyseliny skořicové obsažené v bylině harpagofytu ležatém, *Harpagophytum procumbens*, s. 286
hashab guma z akácie senegalské, též „**vereck**“
Hass guatemalská odrůda avokáda, s. 182
hassaku *Citrus hassaku*
hikuli mulato nepravý peyotl (indiánský název), s. 306
hikuri nebo **hikury** sušené koláčky z peyotlu (hikury v rejstříku, hikuri v textu na s. 309)
histosoly půdní typ, s. 25
huilca droga z argentinského stromu *Anadenanthera colubrina*, též „**vilca**“
huitziloxitl domorodý název stromu myroxylon balzámový Pereirův, s. 373
humulty rubrozemě, s. 28

Ch

chatim sušená kůra indického stromu *Alstonia scholaris* zvaného též **Dita bark**
chaya pryšcovitý středoamerický keř, *Cnidoscolus aconitifolius*
chibou vonná pryskyřice březule balzámové, též „**cachibou**“
chicalote řídce ostnitá bylina podobná máku z tropické Ameriky, *Argemone mexicana*
chichinda vařené plody indického okurkovníku, *Trichosanthes cucumerina*
chinota *Citrus myrtifolia*
chinotto *Citrus myrtifolia*
chontaduro středoamerická arekovitá palma, *Bactris gasipaës*, s. 146
Choquette odrůda avokáda, s. 181 (popisek obrázku 191)

I

icariin glykosid ve škornici, s. 283
ičangkan *Citrus ichangensis*, též „**ičang papeda**“
idox půdní typ, latosoly suchých stepí, s. 29
illurin balzám afrického lesního stromu *Daniellia oliveri*, s. 371
inceptisoly půdy v počátečním stadiu vývoje, s. 26
Inga rod tropických ovocných dřevin, s. 168
ingera chlebové placky z obilek miličky habešské
inhambane druh mosambického kopálu, s. 370
inchi amazonský pryšcovitý strom *Caryodendron orinocense*
ipé druh jihoamerického tvrdého dřeva např. ze stromů *Tabebuia eximia*
ipe rojo čaj Inků, též **lapačo**, **lapacho**, **červené lapačo**, s. 299
isabgol indická léčivá bylina chmelík vejčitý *Psyllium ovata*

isoguvacin alkaloid v arekové palmě, s. 302
isokvasin a **neokvasin** hořké látky ve dřevě kvasie, s. 383
isopulegol složka silice obsažené v listech stromu *Corymbia citriodora*, s. 252
isostemonin alkaloid v liáně *Stemona tuberosa*, s. 297
ispaghul indická léčivá bylina chmelík vejčitý, *Psyllium ovata*
iwaijabo *Citrus iwaikan*
iyomikan odrůda mandarinek, *Citrus iyo*, s. 157

J

jabin jihoamerický strom *Piscidia piscipula*
jagatara *Citrus truncata*
jakon jednoletá až vytrvalá bylina rostoucí na východních svazích And, tradiční plodina Inků, v Peru, Bolívii a Argentině se nazývá „**yacón**“, v Ekvádoru „**jicama**“, *Polymnia sonchifolia* (dále uvedená **jicama** je jiná rostlina)
jatamanson fytoterapeuticky aktivní složka nardu pravého, *Nardostachys jatamansi*, s. 292
java vosk ze stromu *Ficus ceriflua*
jelutong žvýkací guma z latexu stromu *Dyera costulata*, též „**djelutong**“
jhingan guma ze stromu *Lannea coromandelica*, s. 367
jicama mexická rostlina s jedlými hlízkami, *Pachyrrhizus erosus*
juko *Citrus yuko*
jutzu *Citrus junos*

K

kalalou antilský pokrm
kalamondin *Citrus madurensis*
kampesterol fytosterol v liáně vilkakora, s. 301
kaolian východoasijská obilovina *Sorghum chinense*
karapa olejnina, *Carapa*
kardy středomořská bylina *Cynara cardunculus*
kaskarilla druh krotonu, *Croton eluteria*
Kassaba smyrenská odrůda smokvoně, s. 166
katuaba druh kokainovníku ze severní Brazílie, *Erythroxylum catuaba*
kawabatamikan *Citrus aurea*
keraji *Citrus keraji*
keule stálezelený strom s velmi těžkým a vůči prostředí odolným dřevem rostoucí v jižní části And ve středním Chile, *Gomortega keule*
khana africká sukulentní bylina, rod *Sceletium*
khazi papeda *Citrus latipes*, s. 154

khusimol součást silice z vetivérie, *Vetiveria zizanioides*, s. 259
Kidney odrůda mangovníku indického, s. 173 (popis k obrázku 177)
kikudaidai *Citrus canaliculata*
kikuyu domorodý název dochanu *Pennisetum clandestinum*, s. 349
kinkeliby africká dřevina *Combretum micranthum*, s. 281
kinkuneba *Citrus tengu*
kinukava *Citrus glaberrima*
kišumikan druh mandarinek, *Citrus kinokuni*
kitu vlákno z listů arekovité palmy *Caryota urens* k výrobě lodních lan a rybářských sítí
kokojam taro
kolo *Citrus macrophylla*, též „**alemou**“
kombara papeda *Citrus combara*
konjak jedlé hlízy škrobnaté rostliny *Amorphophallus rivieri* z Japonska a Číny
korarima druh kardamomu z Etiopie, s. 228
kostuslakton hořčina v kořeni chrpovníku lopuchového, s. 297
Kowano odrůda mandarinek unšiu, s. 156
kunenbo mandarinka king, *Citrus nobilis*
kurinori japonská přísada do polévek, omáček a rýže z hnědých řas, s. 223

L

Lacatan odrůda banánovníku, s. 176
lactucerol a **lactucin** účinné látky lociky jedovaté, s. 309
laurel vosk z plodů voskovníku, též „**bayberry**“
lempog sladký rýžový pokrm s durianem, s. 162
le polompon domorodý název dřeviny *Thespesia lampas*, s. 336
lerén škrobnatá rostlina z povodí Amazonky, *Calathea allouia*
Licania rod tropických ovocných stromů, s. 169
licuri nevysýchavý olej z plodů arekovité palmy *Syagrus coronata*
linalool hlavní složka koriandrové a bazalkové silice, s. 232 a 239
Lisbon odrůda citronů, s. 158
llora-sangre středoamerický mákovitý keř, *Bocconia arborea*, s. 275
loma vegetační stupeň v pobřežním pruhu Peru a Chile zvaném Atacama, s. 59
Long Green odrůda mangovníku indického, s. 173 (popis k obrázku 177)
lophophorin alkaloid v peyotlu, s. 310
Lupinus rod luskovin, lupina, s. 94

M

Mac Arthur odrůda avokáda, s. 181 (popisek obrázku 191)
madekassosid triterpenoid v pupečníku asijském, *Centella asiatica*, s. 278

Madhuca rod tropických stromů čeledi zapotovitých, s. 170
maedakan *Citrus flavicarpa*
Maerua rod afrických keřů z čeledi kaparovitých, s. 213
makain alkaloid obsažený v bylině maka, *Lepidium meyenii*, s. 289
mamey středně vysoký strom v tropech Jižní a Střední Ameriky, *Mammea americana*
mangabeira nebo **mangaiba** jedlé plody jihoamerického stromu *Hancornia speciosa*
maota škrobnatá áronovitá rostlina z Polynésie, *Cyrtosperma chamissonis*
Marabout smyrenská odrůda smokvoně, s. 166
marrubiin halucinogenní látka v jihoafrické bylině *Leonotis leonurus*, s. 289
Marsh odrůda grapefruitů, s. 157
marumera *Citrus obovoidea*, též „**kinkoji**“
massaranduba žvýkačí guma ze stromu *Menilkara elata*, s. 365
mataratón jihoamerický strom s odolným dřevem, *Gliricidia sepium*, s. 406
matarique mexická léčivá bylina, *Cacalia decomposita*, s. 277
matorrales jihoamerické neprostupné houštiny, s. 414
matsu-take japonská čirůvka krokodýlí, s. 227
may chang silice v plodech dvakratce kubébového, *Litsea cubeba*, s. 290-291
Mecca aromatický balzám ze somálského myrhovníku užívaný jako kadidlo
Medjool odrůda datlovníku, s. 183
mesembrin a **mesembrenin** účinné látky v africké bylině „**khana**“, s. 315
meyer Meyerův citroník, *Citrus meyerii*
mezcal lihovina z agave, s. 401
mezquite domorodý název dřeviny *Prosopis juliflora*, s. 360
Miho odrůda mandarinek unšiu, s. 156
miraculin glykoprotein v míšku keře *Synsepalum dulcificum*, s. 118
Miyagawa odrůda mandarinek unšiu, s. 156
mogoty kuželovité vápencové suky, s. 66
molisoly půdy travních savan, stepí a prérií, s. 26
monellin polypeptid způsobující sladkost míšku byliny *Dioscoreophyllum cumminsii*, s. 115
monillo léčivá bylina z karibské oblasti, *Leonotis nepetifolia*, s. 289
mopane druh afrického kopálu, s. 370
morete arekovitá palma tropické Ameriky, *Mauritia flexuosa*
mu technický olej z tungovníku horského, *Aleurites montana*, s. 121
Mucuna rod asijských luskovin, s. 94
mukul droga z indického myrhovníku *Commiphora mukul*

N

nameko druh šupinovky pěstované především v Japonsku, s. 226
nanche keř ze savan Stř. a J. Ameriky, *Byrsonia crassifolia*, s. 148

nanshodaidai *Citrus taiwanica*
napier africká pícní tráva, tzv. „**sloní tráva**“, *Pennisetum purpureum*
nardo agávovitá aromatická bylina, **tuberóza**, s. 257
narutomikan *Citrus medioglobosa*
nasnaran *Citrus amblycarpa*
natsumikan *Citrus natsudaidai*
neem oil olej z plodů stromu *Azadirachta indica*, s. 394
neem tree rychle rostoucí tropický strom, *Azadirachta indica*, s. 394
neotigogenin steroidní saponin v přestupu, s. 297
niaouli silice z listů kajeputu *Melaleuca quinquenervia*, s. 292 (též **gomen**)
niger krmivo pro papoušky z nažek mastňáku habešského
norsecurinin alkaloid obsažený v léčivé bylině *Phyllanthus niruri*, s. 294
nyakwana domorodý název stromu *Viola theiodora*, s. 316, též **epená**

O

ocoyagé halucinogenní nápoj z listů liány *Banisteriopsis rusbyana*, s. 303
Okitsu odrůda mandarinek unšiu, s. 156
ololiuquiúote mexická léčivá rostlina *Rivea corymbosa*, s. 315
Ordinary kakao z Brazílie a ze západní Afriky, s. 268
orejón lusky amerického stromu *Enterolobium cyclocarpum* (**guanacaste**)
podobné ušním boltcům, s. 405 – 406
Ortanique odrůda mandarinek tanžerina, s. 157
orthody železitohumusové podzoly
Osceola odrůda mandarinek tanžerina, s. 157
otomikan *Citrus oto*
ouricuri vosk z listů arekovité palmy *Scheelea martiana*, s. 385
Owari odrůda mandarinek unšiu, s. 156
oxisoly silně zvětralé půdy intertropických oblastí, s. 26

P

paipunin alkaloid v liáně *Stemona tuberosa*, s. 297
Papeda skupina citrusů podrodu *Archicitrus*, s. 154
parica droga z kůry kolumbijského stromu *Viola calophylla*, též „**yakee**“
Parkia rod tropických citlivkovitých stromů
Parson odrůda pomerančů, s. 156
pastala jihoamerický polokeř rodu *Turnera*, též **damiána**, s. 300
pastizal vegetační formace v polopoušti Sonora, s. 59
Paterno odrůda mandarinek středoziemních, s. 156
pepino druh kolumbijského lilku, *Solanum muricatum*

peyote totéž jako peyotl, s. 309
phyllantin alkaloid obsažený v léčivé bylině *Phyllanthus niruri*, s. 294
Pico odrůda mangovníku indického, s. 173 (popis k obrázku 177)
pikrotin omamná látka v kebuli korkové, s. 272
pilocarpin alkaloid v keři pilokarpus, *Pilocarpus pinnatifolius*, s. 295
pinang betelové sousto, s. 302
Pineapple odrůda pomerančů, s. 156
piperiton složka eukalyptové silice, s. 253
pirul ledvinovnickovitý strom, *Schinus molle*
Pisifera hybrid palmy olejné, s. 126
poca pasta z guaranových oříšků, též „**bom**“
pochote mexický strom *Ceiba aesculifolia*, s. 325
Pollock odrůda avokáda, s. 181 (popisek obrázku 191)
ponderosa druh citroníku, *Citrus pyriformis*
ponki *Citrus ponki*
poui okrasný strom s velkými fialově růžovými květy, *Tabebuia rosea*
protea jihoafrická ozdobná křovina
procumbid ester kyseliny skořicové obsažený v bylině harpagofytu ležatém, *Harpagophytum procumbens*, s. 286
psoralin alkaloid v bobovité mexické bylině *Psoralea pentaphylla*, s. 295
pteropodin alkaloid v liáně vilkakora, s. 301
punga vlákno podobné jutě z keřů *Triumfetta rhomboidea*

Q

quipo obří středoamerický strom s dřevem lehčím než balza, *Cavanillesia platanifolia*

R

ramón vysoký morušovníkovitý strom ze Stř. a Jižní Ameriky, *Brosimum alicastrum*
rangpur kantonský citroník, *Citrus limonia*
real palma královská, *Roystonea regia*
Redblush odrůda grapefruitů, s. 157
rendolly půdní typ, rendziny, s. 27
rhein derivát antrachinonu obsažený v kasii, s. 277
Robertson odrůda pomerančů, s. 156
Robusta odrůda banánovníku, s. 176
rocoto paprika pýřitá, *Capsicum pubescens*
rozelle nápoj ze zdužnatělých kalichů ibišku súdánského
Ruby odrůda pomerančů, s. 156

ryania prášek ze dřeva jihoamerického stromu *Ryania pyrifera* užívaný proti červům v ovoci a proti škůdcům na stéblech kukuřice

S

Sabre odrůda mangovníku indického, s. 173 (popis k obrázku 177)

safranal dominantní složka vonné šafránové silice, s. 233

saguaro i **sahuaro** nejvyšší kaktus světa, *Carnegiea gigantea*

Saidi odrůda datlovníku, s. 183

salaka arekovitá palma hojně pěstovaná na Jávě, s. 188

sal dammar pryskyřice stromu *Shorea wiesneri*, s. 375

salento vosk z arekovité palmy *Ceroxylon ferrugineum*, s. 384

salvinorin A diterpen v šalvěji zázračné, s. 315

Sanguinello odrůda pomerančů, s. 156

sarsapogenin steroidní saponin v přestupu, s. 297

scillaren a **scillarosid** glykosidy v liáně vilkakora, s. 301

sebil peruánská droga z listů stromu *Anadenanthera colubrina*

securinin alkaloid obsažený v léčivé bylině *Phyllanthus niruri*, s. 294

shama druh indického prosa, *Panicum colonum*, s. 348

Shamouti odrůda pomerančů, s. 156

shekwasha *Citrus depressa*

Sicana rod bylin z čeledi tykvovitých

sida slézovitá textilní rostlina, rod *Sida*

sikimi japonský název badyáníku posvátného

Silverhill odrůda mandarinek unšiu, s. 156

Simmonds antilská odrůda avokáda, s. 182

Singapur odrůda mangovníku indického, s. 173 (popis k obrázku 177)

sinicuiche domorodý název středoamerického keře *Heimia salicifolia*, s. 308

sinicuichi omamný nápoj z macerované kůry stromu jabin, s. 314

Sirene odrůda trávy *Miscanthus sinensis*, s. 390

smilagenin steroidní saponin v přestupu, s. 297

soforo škrobnatá rostlina pěstovaná v Mali, *Amorphophallus aphyllus*

sorva gum žvýkací guma z latexu ovocného stromu *Couma macrocarpa*

spodosoly půdy s vnitřní akumulací seskvioxidů a humusu, s. 26

strelicie jihoafrická dekorativní bylina, rod *Strelitzia*

sunkat čínská podnož pro citrusy, s. 155 a 157

sunki totéž jako sunkat, s. 155

Š

šivamikan odrůda mandarinek, s. 157

T

- tačibana** *Citrus tachibana*
taique halucinogen z listů keře *Desfontainia spinosa*
talaumin hořčina v mexickém keři *Talauma mexicana*, s. 299
talha druh arabské gumy z akácie egyptské, s. 366
Talinum rod tučnolistých bylin ze Střední a Jižní Ameriky
Talisia rod tropických amerických ovocných dřevin čeledi mýdelníkovitých
tanja áronovitá rostlina se škrobnatými hlízkami rodu *Xanthosoma*
tankan *Citrus tankan*, též „**čaokan**“
Tarocco odrůda pomerančů, s. 156
tectoridin glykosid v belamkandě čínské, s. 275
Tenera hybrid palmy olejné, s. 126
tengu *Citrus tengu*, též „**kinkuneba**“
termitomycet kloboukaté houby většinou z tropické Afriky, s. 227
thermaquody tropické podzoly, s. 28
Thompson odrůda pomerančů, s. 156
Thoory odrůda datlovníku, s. 183
tigogenin steroidní saponin v přestupu, s. 297
tihi tihi *Citrus odorata*
timbó rozemleté kořeny amazonské liány *Lonchocarpus urucu*, sloužící indiánům jako rybí jed a prostředek k hubení hmyzu
timkat *Citrus oleocarpa*
tlitlitzin domorodý název drogy z povíjnice fialové, *Ipomoea violacea*, s. 308
toronchi druh ekvádorské papáje, *Carica × chrysopetala*, s. 151
Trinitario odrůda kakaovníku, s. 268
Triumph odrůda grapefruitů, s. 157
turmeron složka kurkumové silice, s. 233

U

- udox** půdní typ, latosoly humidních tropů, s. 29
ultisoly sorpčně nenasycené lesní půdy, s. 26
uncarin alkaloid v liáně vilkakora, s. 301
ungurahua amazonská olejodárná palma, *Jessenia bataua*, s. 128
Urera rod kopřivovitých rostlin
ustuly skořicové půdy, s. 28
Uvaria rod tropických afrických ovocných dřevin z čeledi láhevnikovitých

V

- Valencia** odrůda pomerančů, s. 156
vedelolakton flavonoid v bylině *Eclipta alba*, s. 282
verbenon součást rozmarýnové silice, s. 243
Verdecio adriatická odrůda smokvoně, s. 166
Verdone adriatická odrůda smokvoně, s. 166
Verna odrůda pomerančů, s. 156
vetivon součást silice z vetivérie, *Vetiveria zizanioides*, s. 259
vilca droga z argentinského stromu *Anadenanthera colubrina*, též „**huilca**“
vilkakora léčivá liána ze Stř. a J. Ameriky, *Uncaria tomentosa* a *guaianensis*, s. 300, též **uña de gato** či **cat's claw** (kočičí dráp)
Villafranca odrůda citronů, s. 158
Virola rod tropických olejnin, s. 134
virolin fytotherapeuticky aktivní složka nardu pravého, *Nardostachys jatamansi*, s. 292
visnadin furanochromový derivát v plodech morače, s. 272
vitexin flavonoid obsažený v dřevině kinkeliby, *Combretum*, s. 281
voacandin a **voacamin** alkaloidy v africkém keři *Voacanga africana*, s. 317
volkameriana Volkamerův citroník, *Citrus volkameriana*

Y

- yagé** halucinogenní nápoj, viz heslo caapi
yagonin kawa-lakton v pepřovníku, s. 314
yamamikan *Citrus intermedia*
yamogenin steroidní saponin v přestupu, s. 297
yatsushiromikan *Citrus yatsushiro*
yolloxóchtli v řeči náhuatl název mexického keře *Talauma mexicana*, s. 299

Z

- zacatechichi** jihoamerický keř *Calea zacatechichi*, též **hořká tráva**, **psí marihuana**, **matka listů** nebo **list bohů**, s. 304
zedou méně kvalitní guma z akácie arabské, též „**babul**“
Zengi-maru odrůda tomelu japonského, s. 161 (popisek k obrázku 159)
zingiberen složka kurkumové silice, s. 233
zonobiom zonálně podmíněný životní prostor organismů, s. 31
zonoekoton přechodné území mezi zonobiomy, s. 31

